

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัยสำหรับ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

Development of Teaching Models Based on Contemporary Teaching-Learning Processes for Pre-service Teachers in Graduate Diploma Program in Teaching Profession

ชมภูนุช พุฒิเนตร เอกเกื้อบุญ¹

Chompunoot Putinatr Ekkuaaboon¹

Received: 14 March 2024

Revised: 14 June 2024

Accepted: 20 June 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัยสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอน ระยะที่ 2 การพัฒนาการเรียนการสอน ระยะที่ 3 การทดลองใช้ และระยะที่ 4 การประเมินผล กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ สถานศึกษาเอกชนแห่งหนึ่ง ใน จ.นนทบุรี จำนวน 28 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ตามการลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบทดสอบความรู้การออกแบบหลักสูตรเป็นแบบวัดแบบอัตนัยและเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค และ 2) แบบประเมินความสามารถการออกแบบหลักสูตร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัยสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) แนวทางการจัดกิจกรรม และ 5) การวัดและประเมินผล คุณภาพของรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การนำรูปแบบไปใช้นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูมีความรู้ความสามารถออกแบบหลักสูตรที่เพิ่มขึ้น และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนการสอน, กระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย, หลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาวิชาชีพครู

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะการจัดการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์, สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์,
อีเมล: Chompunootput@pim.ac.th

¹ Assistant professor, School of Creative Educational Management, Panyapiwat Institute of Management,
E-mail: Chompunootput@pim.ac.th

Abstract

The main purpose of this research was to develop teaching models based on contemporary teaching-learning processes for pre-service teachers in the Graduate Diploma Program in Teaching Profession. The research process unfolded in four phases: Phase 1: Study of problem conditions and requirements in organizing teaching and learning. Phase 2: Development of teaching and learning models. Phase 3: Test the teaching and learning models. Phase 4: Evaluation of the teaching and learning models. The experiment utilized a sample of 28 pre-service teachers in the Graduate Diploma Program at a private higher educational institution in Nonthaburi Province, selected through purposive sampling. 1) A subjective test with scoring criteria 2) A curriculum design competency assessment form with scoring criteria. Data analysis included percentages, means, and standard deviations.

In this study, the results indicate that the developed teaching models, based on contemporary teaching-learning processes for pre-service teachers in the Graduate Diploma Program in Teaching Profession. is composed of the following five components: 1) the principles, 2) the objectives, 3) the content and structure, 4) the steps of learning activities, and 5) the measurement and evaluation. The model was evaluated as highly appropriate overall. There was an indication of improved curriculum design ability among pre-service teachers, and overall satisfaction was high.

Keywords: Teaching models, Contemporary teaching-learning processes, Graduate diploma program in teaching profession

บทนำ

กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 รวมถึงความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ยิ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง (ปกรณัทรศน์ ศรีโยวัย และบุญชม ศรีสะอาด, 2565) สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบการศึกษาทุกระดับทั่วโลก ทำให้สถานศึกษาเกือบทุกแห่งทั่วโลกต้องปิดการเรียนการสอน ข้อมูลของ UNESCO (เทียน ทองแก้ว,

2563) พบว่า มีจำนวนผู้เรียน 1.38 พันล้านคนได้รับผลกระทบจากการปิดสถานศึกษา ซึ่งเป็นผลกระทบต่อเนื่องอย่างกว้างขวาง และเกิดการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาที่เด่นชัดที่สุดคือ การเรียนการสอนที่ต้องดำเนินงานต่อมิให้หยุดชะงัก จึงมีการปรับการเรียนสอนในหลายรูปแบบ เกิดนวัตกรรมทางความคิด มีรูปแบบใหม่ทางการเรียนการสอน การจัดเรียนการสอนทางไกลโดยใช้สื่อออนไลน์ จึงถูกระดมเข้ามาช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนการสอน (บำเพ็ญ หนูกลับ, 2565) แม้ว่าหลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้คลี่คลายและมีแนวโน้มในทางที่ดีขึ้น แต่โลกและบริบทรอบตัว ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งวิถีชีวิตความต้องการ

หรือความคาดหวังทางสังคม (อานุภาพ เลขะกุล, 2564) ส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพผู้เรียน (ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ และประทุมทอง ไตรรัตน์, 2566) ที่ผ่านมามีทิศทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้มีการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่กระบวนการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง เป็นการปรับเปลี่ยนที่มีความยืดหยุ่นคล่องแคล่ว ทันต่อการเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก และสังคมที่เปราะบาง เต็มไปด้วยความกังวล เข้าใจยากและไม่สามารถคาดการณ์ได้ สถาบันการศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญการ และมีทักษะจำเป็นในอนาคตทั้งทักษะทางเทคโนโลยี ทักษะทางสติปัญญาการแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะทางอารมณ์ และสังคม (ปรกรณ์ทรศน์ ศรีโยวีย์ และบุญชม ศรีสะอาด, 2565; สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน ที่ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรม พบว่า ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด 2019 การจัดการเรียนการสอนโดยการใช้สื่อออนไลน์เข้ามาช่วย เป็นการปรับเปลี่ยนกะทันหัน ยังไม่ทันตั้งรับหรือไม่ได้เรียนรู้วิธีการเพียงพอทั้งผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งอาจทำให้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เกิดปัญหา ขาดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงผู้เรียนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี ข้อมูลต่างๆ ที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้เกิดความรอบรู้โดยไม่ผ่านระบบการศึกษาแบบเดิม แต่ผู้เรียนยังขาดการวิเคราะห์

ข้อมูลจากสาเหตุหรือแหล่งที่มาที่ถูกต้อง หลังสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การมีปฏิสัมพันธ์ในสังคมห้องเรียนลดลง และยังพบความสอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการสังเกตผู้เรียน หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรม ในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตรที่พบว่า ในระหว่างการปฏิบัติการออกแบบหลักสูตรช่วงแรกผู้เรียนไม่สามารถออกแบบหลักสูตรได้ด้วยตนเอง ยังต้องอาศัยผู้สอนคอยชี้แนะแนวทาง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปแบบเดิม โดยเน้นไปที่การบรรยายเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้มาใช้ตอนปฏิบัติได้ ประกอบกับการออกแบบหลักสูตร จัดทำเป็นรายบุคคล ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อมูล จากแหล่งการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ได้ แต่ยังไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าข้อมูลที่นำมาเป็นแบบอย่างนั้นถูกต้อง และแหล่งข้อมูลที่ค้นหานั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ จากข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่า นอกจากการป้อนเฉพาะผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถตามเนื้อหารายวิชาภายใต้หลักสูตรกำหนดแล้ว ควรมีการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะและคุณลักษณะอื่นที่จำเป็น และส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนควบคู่กันไปด้วย

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ร่วมสมัย เป็นแนวคิดทฤษฎีที่มีความโดดเด่น ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การค้นพบเชิงวิชาการ และทางสังคม (กรรณิกา พันธุ์ศรี และคณะ, 2566) โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของวิธีการจัดการเรียนรู้ ภายใต้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ร่วมสมัย เพื่อนำมาพัฒนาความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรกำหนด และเสริมสร้างคุณลักษณะอื่นเพิ่มเติมให้กับผู้เรียน ตามจุดมุ่งหมายของวิธีการจัดการเรียนรู้นั้น พบว่ามี 3 วิธีการจัดการเรียนรู้ คือ 1) วิธีการ

จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นการพัฒนาผู้เรียนทางด้านวิชาการ และทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์ ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2547) อ้างอิงใน (อุบลศรี อุบลสวัสดิ์, 2561) 2) การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน ที่มุ่งส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียน (ปรีดา นวลรักษา และอัมพร กุลาเพ็ญ, 2565) และ 3) การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ในการช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะดิจิทัล ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (กุลธิดา ทุ่งคาโน, 2564)

จากสสภาพปัญหา ความต้องการและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย ที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ด้านการออกแบบหลักสูตร ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการ และแก้ปัญหาที่พบ ส่งเสริมให้นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และนำประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้สำหรับเตรียมความพร้อมให้

กับผู้เรียนของตนเองต่อไปได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัยสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังต่อไปนี้

1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

1.2 เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัยสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

1.3 เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัยสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

1.4 เพื่อประเมินรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัยสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

แนวคิดทฤษฎี	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
- การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน - การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน - การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม	การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย	ความรู้ความสามารถในออกแบบหลักสูตร

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

วิธีการศึกษา

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอน

ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการก่อนเริ่มดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย โดยวิธีการที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลการศึกษา และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

2. สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

- 2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สถานศึกษาเอกชนแห่งหนึ่งใน จ.นนทบุรี จำนวน 30 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 5 คน อาจารย์ จำนวน 17 คน และนักศึกษา จำนวน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ตามภาระงาน ประสบการณ์สอน และเรียนออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัส โควิด-19

- 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เป็นข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ แบ่งเป็นข้อคำถามด้านการเรียนการสอน จำนวน 1 ข้อ ข้อคำถามด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ข้อ และข้อคำถามด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวน 1 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผ่านการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่าความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 2.3.1 จัดเตรียมรายชื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา

- 2.3.2 ติดต่อประสานงานเพื่อชี้แจงจุดประสงค์และขอความอนุเคราะห์นัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์

- 2.3.3 ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามวันเวลาที่ได้นัดหมาย คนละ 1.00 ชั่วโมง ในขณะทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้จดบันทึกการสัมภาษณ์

- 2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

1. พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย (ฉบับร่าง) โดยนำข้อมูลจากระยะที่ 1 นำมาสังเคราะห์เป็นหลักการวัตถุประสงค์ เนื้อหา แนวทางการจัดกิจกรรม และการวัดและประเมินผล

2. การประเมินรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย (ฉบับร่าง) เป็นการประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

- 2.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรและการสอน การวัดและประเมินผล และเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามประสบการณ์

- 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเหมาะสม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบปลายปิด จำนวน 5 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (Likert, 1961) และตอนที่ 2 เป็นแบบปลายเปิด เครื่องมือผ่านการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.2 ส่งหนังสือในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล รูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการ
เรียนรู้ร่วมสมัย และแบบประเมินความเหมาะสม
ให้กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และติดต่อขอรับ
คืนด้วยตนเอง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ความ
เหมาะสมพิจารณาตั้งแต่ 2.51 ขึ้นไป

ระยะที่ 3 การทดลองใช้

การทดลองใช้ เป็นการนำรูปแบบการ
เรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย ที่
ผ่านการประเมินความเหมาะสม และปรับปรุงตาม
ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาทดลองใช้กับ
กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง ดำเนินการตามระเบียบ
วิธีวิจัยศึกษากลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง
(One Group Pretest-Posttest Design) (พิชิต
ฤทธิ์จรูญ, 2561) ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์
สถานศึกษาเอกชนแห่งหนึ่งใน จ.นนทบุรี
จำนวน 64 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศ
นียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์
สถานศึกษาเอกชนแห่งหนึ่งใน จ.นนทบุรี จำนวน
28 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ตามการลง
ทะเบียนเรียนในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร

2. เครื่องมือที่ใช้การในวิจัยแบ่งออกเป็น
2 ประเภท ได้แก่

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ รูปแบบ
การเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย

ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการประเมิน
ความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และมีผล
การประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.40$,
 $S.D.=0.12$)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
คือ 1) แบบทดสอบความรู้การออกแบบหลักสูตร
เป็นแบบวัดแบบอัตนัยและเกณฑ์การให้คะแนน
แบบรูปรีด ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการ
ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ
3 คน มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00
และมีการพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ของ
เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีด จากการวิพากษ์
เชิงคุณภาพ 2) แบบประเมินความสามารถการ
ออกแบบหลักสูตร มีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้
คะแนนแบบรูปรีด แปลค่า 5 ระดับ ตรวจสอบ
คุณภาพเครื่องมือจากการวิพากษ์เชิงคุณภาพ โดย
ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ดำเนินทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบ
ทดสอบความรู้การออกแบบหลักสูตรเพื่อวัด
ความรู้การออกแบบหลักสูตร

3.2 นำรูปแบบการเรียนการสอน ตาม
กระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย ทดลองใช้เป็นเวลา
8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง ในระหว่างเดือน
ธันวาคม 2566 - เดือนมกราคม 2567 และมอบ
หมายงานเพื่อประเมินความสามารถในการออกแบบ
หลักสูตร ดังนี้ 1) การจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ
จุดหมาย สมรรถนะ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์
2) การจัดทำโครงสร้างเวลาเรียน 3) การจัดทำรหัส
วิชา การเขียนคำอธิบายรายวิชา และ 4) การจัด
ทำแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ดำเนินทดสอบ
หลังเรียนด้วยแบบทดสอบความรู้การออกแบบ
หลักสูตร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามการทดลอง ดังนี้

4.1 การประเมินความรู้การออกแบบหลักสูตร ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การประเมินความสามารถการออกแบบหลักสูตร ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 โดยเนื้อหาและกิจกรรมในการทดลองใช้รูปแบบ สรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เนื้อหาและกิจกรรมการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย

สัปดาห์ที่	กิจกรรม	เวลา
1-2	ทดสอบก่อนการทดลอง การจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดหมาย สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	12 ชั่วโมง
3	การจัดทำโครงสร้างเวลาเรียน	6 ชั่วโมง
4-5	การจัดทำรหัสรายวิชา และการเขียนคำอธิบายรายวิชา	12 ชั่วโมง
6	การจัดทำโครงสร้างรายวิชา	6 ชั่วโมง
7-8	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทดสอบหลังการทดลอง	12 ชั่วโมง
รวม		48 ชั่วโมง

ระยะที่ 4 การประเมินผล

การประเมินผล เป็นขั้นตอนของการวัดความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีวพฤษศาสตร์ สถานศึกษาเอกชนแห่งหนึ่งใน จ.นนทบุรี จำนวน 64 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีวพฤษศาสตร์ สถานศึกษาเอกชนแห่งหนึ่งใน จ.นนทบุรี จำนวน 28 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ตามการลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับระยะที่ 3

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ข้อ เครื่องมือผ่านการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ดำเนินการสอบถามความพึงพอใจกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน

ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาที่เด่นชัด คือ การเรียนการสอนที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง จึงได้จัดการเรียนการสอนออนไลน์ แต่เนื่องด้วยการปรับเปลี่ยนดังกล่าว เป็นการปรับเปลี่ยนกะทันหัน ผู้สอนและผู้เรียนบางส่วนยังไม่ทันตั้งรับ หรือได้เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์แบบเต็มรูปแบบเพียงพอ ทำให้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เกิดปัญหาหรือไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงพอ หลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในห้องเรียนลดลง การเข้าถึงเทคโนโลยีและข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้เกิดความรอบรู้โดยไม่ผ่านระบบการศึกษาแบบเดิม แต่ผู้เรียนยังขาดการวิเคราะห์ข้อมูล หรือแหล่งเรียนรู้ในการค้นหาข้อมูลนั้น เชื่อถือได้หรือไม่ จึงควรเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม และควรคำนึงถึงจุดเด่นหรือจุดมุ่งหมายของวิธีการนั้น ซึ่งสามารถพัฒนาคุณลักษณะอื่นเพิ่มเติม ให้ผู้เรียนไปพร้อม กับพัฒนาความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาได้ เนื่องจากทักษะและคุณลักษณะต่างๆ เหล่านี้อาจมีความเชื่อมโยง และส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอน

ผลการพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) แนวทางการจัดกิจกรรม และ 5) การวัดและประเมินผล ตามรายละเอียดดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย 3 วิธีการจัดการเรียนรู้ ภายใต้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ร่วมสมัย ที่มีความสอดคล้องสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยนำการเรียนรู้แบบออนไลน์ และการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมเข้าด้วยกัน แบ่งสัดส่วนในการเรียนออนไลน์ตามความเหมาะสม แต่ยังคงไว้ซึ่งกิจกรรมในห้องเรียน เช่น การฝึกปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน โดยการฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแจกแจงองค์ประกอบต่างๆ ในหลายๆแง่มุมแล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การจำแนก ขั้นที่ 2 การจัดหมวดหมู่ ขั้นที่ 3 การสรุปอย่างสมเหตุสมผล ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ และขั้นที่ 5 การคาดการณ์บนพื้นฐานข้อมูล

1.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มหรือกลุ่มสัมพันธ์ โดยการฝึกให้ผู้เรียนเข้าใจถึงกระบวนการของการทำงานร่วมกันในกลุ่ม ตั้งแต่การเลือกเป้าหมาย การเสนอวิธีการแก้ปัญหา ตระหนักในความสำคัญของคุณลักษณะ

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในออกแบบหลักสูตร

3. เนื้อหา ประกอบด้วย 5 เรื่อง คือ เรื่องที่ 1 การจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดหมาย สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เรื่องที่ 2 การจัดทำโครงสร้างเวลาเรียน เรื่องที่ 3 การจัดทำรหัสรายวิชา และการเขียนคำอธิบายรายวิชาเรื่องที่ 4 การจัดทำโครงสร้างรายวิชา และเรื่องที่ 5 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

4. แนวทางการจัดกิจกรรม ผู้สอนกำหนดสถานการณ์ หรือโจทย์ที่เหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา โดยมีการนำหลักการของวิธีการจัดการเรียนรู้ทั้ง (1) การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ต้องมีการจัดการเรียนรู้ทั้งแบบออนไลน์ และจัดกิจกรรมในห้องเรียน เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นคว้าข้อมูลผ่านแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ (2) การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน มอบหมายให้นักศึกษาได้ฝึกวิเคราะห์ข้อมูลจากโจทย์หรือสถานการณ์ที่ได้รับอย่างเป็นขั้นตอน และ (3) การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม โดยผู้สอนต้องมีการแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

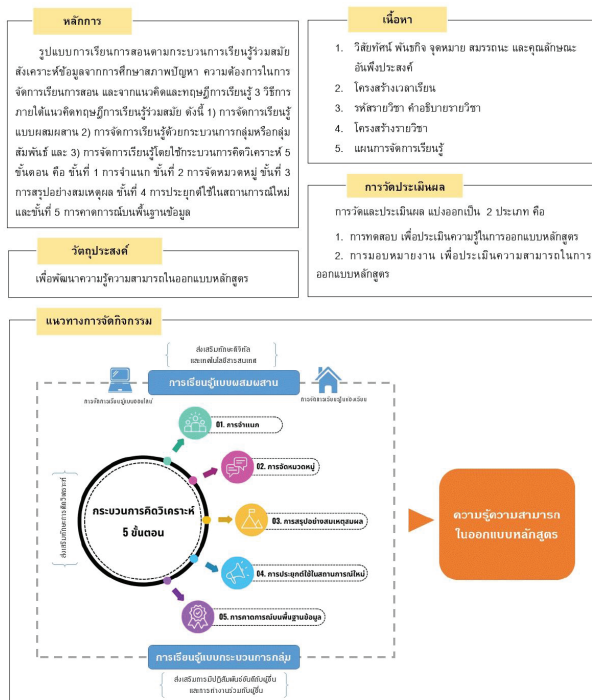
5. การวัดและประเมินผล ออกเป็น 2 ประเภท คือ

5.1 การทดสอบ เพื่อประเมินความรู้ในการออกแบบหลักสูตรก่อนและหลังการใช้รูปแบบเป็นแบบทดสอบความรู้แบบอัตนัย และเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีด

5.2 การมอบหมายงาน เพื่อประเมินความสามารถในการออกแบบหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีด กำหนดเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ประกอบของรูปแบบ
การเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย
 ดังภาพที่ 2 และผลการประเมินความเหมาะสม
 ของรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการ
 เรียนรู้ร่วมสมัย โดยผู้เชี่ยวชาญ ดังตารางที่ 2
 ตามลำดับ

รูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัยเพื่อพัฒนาความสามารถ
การออกแบบหลักสูตร สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพคหกรรมศาสตร์

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	M	S.D.	ความหมาย
ความเหมาะสมของส่วนประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย	4.67	0.41	มากที่สุด
ความเหมาะสมของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านการเรียนการสอน	4.33	0.41	มาก
ความเหมาะสมของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านการวัดและประเมินผล	4.00	0.71	มาก
ความเหมาะสมของแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.33	0.41	มาก
ความเหมาะสมในการนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้จริง	4.67	0.41	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.40	0.12	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย โดยผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M=4.40$, $S.D.=0.12$) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ประเด็นที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ ส่วนประกอบรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย ($M=4.67$, $S.D.=0.41$) และการนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้จริง ($M=4.67$, $S.D.=0.41$) รองลงมา คือ แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านการเรียนการสอน ($M=4.33$, $S.D.=0.41$) แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ($M=4.33$,

$S.D.=0.41$) และแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านการวัดและประเมินผล ($M=4.00$, $S.D.=0.71$) ตามลำดับ

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้

ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย ประเมินความรู้การออกแบบหลักสูตร พิจารณาผลจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน ผลการเปรียบเทียบแสดงดังตารางที่ 3 และประเมินความสามารถประเมินความสามารถการออกแบบหลักสูตร พิจารณาผลของคะแนนจากการมอบหมายงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ผลการเปรียบเทียบ แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความรู้เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ($n=28$ คน)

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	M	S.D.
ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนใช้รูปแบบ	20	10.31	2.32
ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังใช้รูปแบบ	20	16.71	1.56

จากตารางที่ 3 พบว่า ความรู้การออกแบบหลักสูตรของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู หลังใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น

มีค่าเฉลี่ย 16.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.56 สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ย 10.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.32

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความสามารถออกแบบหลักสูตรผ่านการมอบหมายงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (n=28 คน)

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	M	S.D.	คะแนนร้อยละ	แปลผล
ความสามารถการออกแบบหลักสูตร	20	15.42	0.61	77.80	สูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 4 ความสามารถในการออกแบบหลักสูตรของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู ผ่านการมอบหมายงานมีค่าเฉลี่ย 15.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า คะแนนร้อยละความสามารถการออกแบบหลักสูตร สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ระยะที่ 4 ผลการประเมินผล
ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย โดยนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	M	S.D.	ความหมาย
การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยการเรียนออนไลน์แบบมีการบันทึกข้อมูลผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ช่วยให้นักศึกษาทบทวนเนื้อหาบทเรียนซ้ำได้ตามความสะดวก	4.54	0.50	มากที่สุด
การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิม ช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติตามกิจกรรม ที่กำหนด	4.29	0.45	มาก
การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีความยืดหยุ่นเน้นการค้นคว้า ทำให้นักศึกษานำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการค้นคว้าข้อมูลและเกิดการพัฒนาทักษะดิจิทัลเพิ่มขึ้น	4.21	0.41	มาก
การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาทักษะการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเพิ่มขึ้น	4.32	0.47	มาก
การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน ทำให้นักศึกษาเกิดการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น	4.36	0.48	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.34	0.03	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก (M=4.40, S.D.=0.12) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ประเด็นที่มีระดับคะแนน

ความพึงพอใจสูงสุดคือ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยการเรียนออนไลน์แบบมีการบันทึกข้อมูลผ่านโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีมช่วยให้นักศึกษาทบทวนเนื้อหาบทเรียนซ้ำได้ตามความสะดวก (M=4.54, S.D.=0.50)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัยสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาที่เด่นชัด คือ การเรียนการสอนที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง จึงได้จัดการเรียนการสอนออนไลน์เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ บันลือ (2560) ที่กล่าวว่า ปัจจุบันการเรียนออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น จากการศึกษาข้อมูลสามารถแบ่งรูปแบบการเรียนการสอนหลังวิกฤตโควิด-19 ในประเทศไทยออกเป็น 3 รูปแบบ ตามระดับของบทบาทการใช้สื่อออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน โดยขึ้นอยู่กับความพร้อม ความเหมาะสม และวัยของผู้เรียน คือ 1) การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% 2) การเรียนในห้องเรียนและปฏิบัติตามนโยบาย Social distancing 3) การเรียนแบบผสมผสาน แต่เนื่องด้วยการปรับเปลี่ยนดังกล่าว เป็นการปรับเปลี่ยนกะทันหัน ผู้สอนและผู้เรียนบางส่วนยังไม่ทันตั้งรับ ทำให้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เกิดปัญหาหรือไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ Wei Bao, 2020 ที่กล่าวว่า ในฐานะผู้สอนควรทำความเข้าใจถึงปัญหาการเรียนการสอนออนไลน์ล่วงหน้าและเตรียมแผนการเอาไว้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ รวมถึงมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นสัปดาห์ย่อยๆ เพื่อเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน และสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้โดยการใช้เสียงเข้ามาช่วย หลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัส

โคโรนา 2019 พบว่า ปฏิสัมพันธ์ในสังคมห้องเรียนลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา อุตสาสาร และ ปาจริย์ ผลประเสริฐ (2565) ที่กล่าวว่า การระบาดของโรคโควิด-19 ก็ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางสังคมในชุมชนเพราะมีข้อจำกัดของการทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน ตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ประเด็นที่มีระดับคะแนนความเหมาะสมสูงสุด คือ ส่วนประกอบรูปแบบการเรียนการสอน เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการออกแบบหลักสูตร พร้อมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาทักษะ คุณลักษณะอื่นที่จำเป็น และส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ควบคู่กันไปประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ที่มุ่งส่งเสริมทักษะดิจิทัลให้กับนักศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กุลธิดา พุ่งคาโน (2564) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นรูปแบบการเรียนอีกทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศไทย นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี และยังช่วยพัฒนานักศึกษาให้เกิดทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน ที่มุ่งส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ให้กับนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีดา นวลรักษา และ อัมพร กลุาเพ็ญ (2565) ซึ่งสรุปไว้ว่าวิธีการพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยใช้ชุดกิจกรรมกระบวนการคิดวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน สามารถช่วยพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ดีขึ้น ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และ 3) การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม มุ่งส่งเสริมทักษะการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ให้กับ

นักศึกษา สอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547) อ้างอิงใน อุบลศรี อุบลสวัสดิ์ (2561) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นการพัฒนาผู้เรียนทางด้านวิชาการ และทักษะทางสังคมด้านมนุษยสัมพันธ์ ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย พบว่า ความรู้การออกแบบหลักสูตรของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู หลังการใช้รูปแบบสูงขึ้นกว่าเดิม และมีความสามารถในการออกแบบหลักสูตร สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้การจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย นอกจากนี้ในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในบทบาทของผู้สอนได้ใช้รูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนา โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสะท้อนคิด การให้ข้อเสนอแนะ ในระหว่างจัดประสบการณ์ตามขั้นตอน เพื่อการปรับปรุงพัฒนางานที่รับมอบหมายให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพงษ์ บัณฑิต (2559) ที่กล่าวว่า การให้ข้อมูลป้อนกลับจากผลการประเมินช่วยให้ผู้เรียนตระหนักเกี่ยวกับช่องว่างระหว่างความรู้ความเข้าใจ ทักษะที่ตนเองมีอยู่หรือได้รับจากการเรียนกับเป้าหมายที่คาดหวัง และแนะแนวทางผู้เรียนผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายการเรียนรู้ และในบทบาทของนักศึกษาที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม ทำให้นักศึกษาต้องทำความเข้าใจกับเนื้อหา หรือองค์ความรู้นั้นก่อนที่จะนำไปถ่ายทอดให้กับเพื่อนนักศึกษาในกลุ่ม ซึ่งทำให้จดจำเนื้อหาได้ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (Letrud & Hernes, 2016; Johnson, 2016) ได้สรุปผลไว้ว่า การที่ได้พูดหรือถ่ายทอดความรู้ร่วมกัน และการสอนผู้อื่น

จะช่วยให้จดจำเนื้อหาหรือความรู้นั้นๆ ได้มากขึ้น ถึง 90% จึงส่งผลให้ความสามารถการออกแบบหลักสูตร ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูเพิ่มขึ้น

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย โดยนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ประเด็นที่มีระดับคะแนนความพึงพอใจสูงสุด คือ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยการเรียนออนไลน์แบบมีการบันทึกข้อมูลโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีม ช่วยให้นักศึกษาทบทวนเนื้อหาบทเรียนซ้ำได้ตามความสะดวก เนื่องจากผู้วิจัยใช้การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ และการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมเข้าด้วยกัน มีการแบ่งสัดส่วนในการเรียนออนไลน์ในเนื้อหาทางทฤษฎีเป็นหลัก มีการบันทึกข้อมูลระหว่างการบรรยาย ผ่านโปรแกรมไมโครซอฟท์ทีมเพื่อให้ผู้เรียนกลับมาทบทวนความรู้ได้ตามความสะดวก แต่ผู้สอนยังคงไว้ซึ่งกิจกรรมในห้องเรียนในส่วนของการฝึกปฏิบัติ จึงส่งผลให้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ พัฒนา พรหมณี (2563) อ้างอิงใน ชานนท์ คำสนิท, สยาม จวงประโคน และชานนท์ จงจินากุล (2566) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือสภาวะทางอารมณ์ของบุคคล เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการตามความคาดหวัง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

โดยผลการวิจัยที่บ่งชี้ว่า มีความพึงพอใจต่อการรูปแบบการเรียนการสอน ตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัยอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอน ตอบสนองต่อความต้องการตามความคาดหวัง ของผู้เรียนไปในทาง

บวก และในระหว่างการพัฒนาควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยติดตามผลความยั่งยืนด้านความรู้ความสามารถการออกแบบหลักสูตรของผู้เรียนเพิ่มเติม

2.2 ควรนำผลการศึกษาไปต่อยอด โดยการนำรูปแบบการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ร่วมสมัย ใช้ในพัฒนาผู้เรียนกลุ่มอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา อุตสาสาร และ ปาจิณี ผลประเสริฐ. (2565). ผลกระทบทางสังคมและการปรับตัวของครัวเรือนในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*, 8(1), 21-41.
- กุลธิดา ทุ่งคาโน. (2564). การเรียนรู้แบบผสมผสาน Blended Learning ในวิถี New Normal. *วารสารครุศาสตร์สาร*, 15(1), 29-43.
- ชานนท์ คำสนิท, สยาม จวงประโคน และชานนท์ จงจินากุล. (2566). การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์รายวิชาทฤษฎีดนตรีสากล 2 สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 42(1), 58-69.
- ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา และ ประทุมทอง ไตรรัตน์. (2566). สมรรถนะของผู้นำทางการศึกษาเพื่อการ อยู่รอดและเติบโตในยุค BANI World. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 9(1), 16-28.
- เทื่อน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID - 19. *ครุสภาวิทยาจารย์*, 1(2), 1-10.
- บำเพ็ญ หนูกลับ. (2565). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ PIRMA โมเดล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2.
- ปกรณัทรศน์ ศรีไวย และบุญชม ศรีสะอาด. (2565). การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 41(5), 97-108.
- ปรีดา นวลรักษา และอัมพร กุลาเพ็ญ. (2565). การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ 5 ขั้นตอนสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาภูมิภุมาราชวิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ด. *วารสารวามัญของแหงพทุทศตรปริทรศน์*, 9(1), 69-88
- พัฒนา พรหมณี. (2563). แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในงาน. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*, 26(1), 59-66.

- พิชิต ฤทธิ์เจริญ. (2561). *เทคนิคการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพงษ์ ปันหุ่น. (2559). การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 7(2), 13-29.
- สำนักงานวิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2564). *ทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) เพื่อเตรียมการพัฒนาคุณภาพ คนไทยทุกช่วงวัย รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruption) ของโลกศตวรรษที่ 21: ผลการศึกษาและแนวทางการส่งเสริม*. กรุงเทพมหานคร: เพชรเกษมพรินติ้งกรุป
- สุวัฒน์ บรรลือ. (2560). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 11(2), 250-260.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2547). *วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- อุบลศรี อุบลสวัสดิ์. (2561). *การพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการกลุ่ม วิชาภาษาไทยเพื่อการนำเสนอของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- อานุกาฬ เลขะกุล. (2564). ความปกติถดไปอุตสาหกรรม: ความท้าทาย. *วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้*, 1(2), 111-125.
- Johnson, M. (2016). Communicating Politics: Using Active Learning to Demonstrate the Value of the Discipline. *British Journal of Educational Studies*, 64, 315-335. doi:10.1080/00071005.2015.1133798
- Letrud, K., & Hernes, S. (2016). The diffusion of the learning pyramid myths in academia: an exploratory study. *Journal of Curriculum Studies*, 48(3), 291-302.
- Likert, R. (1961). *New Patterns of Management*. New York: McGraw-Hill.
- Wei Bao. (2020). COVID-19 and online teaching in higher education: A case study of Peking University. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2(2), 107-195.